

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tarkastuslautakunta

käsitelty kokouksessa 25.08.2022

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIINTISUUNNITELMA

Valtuustokausi 2022-2024 (seuraavat aluevaalit 13.4.2025)

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTUUDET

Aluevaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty hyvinvointialuelain 14 luvussa ja hyvinvointialueen hallintosäännössä.

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyttä talouden tasapainotuksen kannalta;
- 4) huolehtia hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi;
- 6) valmistella aluehallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa aluevaltuustolle muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan kuuluu lisäksi hyvinvointialuelakiin perustuen

- valmistella tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle ja
- jos tilintarkastuskertomuksessa on tehty muistutus hankkia asianomaisen selvitys ja hallituksen lausunto

Hyvinvointialueen hallintosäännössä on lisäksi määräyksiä tarkastuslautakunnan tehtävistä.

Hallintosäännön 13 luvun 100 §:ssä määrätään, että sen lisäksi, mitä hyvinvointialuelain 125 §:ssä määrätään, tarkastuslautakunta:

- hyväksyy tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman;
- seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tilintarkastajan tehtävien suorittamista sekä tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi;
- huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa;
- tekee aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen, sekä Valtion tarkastusviraston tehtävien yhteensovittamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla;
- valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista, saattaa sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi aluevaltuustolle kerran vuodessa ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta hyvinvointialueen verkkosivuilla;
- on sidonnaisuusrekisterin ylläpitäjä;
- vastaa tiedottamisesta.

Tarkastuslautakunta tiedottaa ja raportoi tehtäviinsä liittyvistä asioista arviointikertomuksessa. Muu

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tarkastuslautakunta

tiedottaminen tapahtuu tarkastuslautakunnan päättämällä tavalla.

käsitelty kokouksessa 25.08.2022

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain aluevaltuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma annetaan valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi päivittää arviointisuunnitelmaansa tarvittaessa.

ARVIOINNIN LÄHTÖKOHDAT

Tarkastuslautakunnan arviointityön tulee olla suunnitelmallista ja johdonmukaista. Toimikauden alussa lautakunta määrittelee arvioinnin painopisteet, keskeiset sisällöt ja kohdealueet. Tämän pohjalta laaditaan kullekin vuodelle tarkempi työohjelma. Työohjelmaan sisältyvien yksittäisten kohteitten/asioiden arvioinnista laaditaan tapauskohtaisesti erillinen työsuunnitelma tarkempine arviointikriteereineen.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulokset raportoidaan valtuustolle osoitetussa arviointikertomuksessa. Lautakunta antaa valtuustolle tarpeen mukaan myös muita tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä väliraportin muodossa. Tällaisia väliraportteja voivat olla muun muassa lausunto osavuosikatsauksesta.

Arviointityössään lautakunta käyttää seuraavia toimintatapoja:

1. Aluevaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnin keskeiset tietolähteet ovat aluevaltuuston hyväksymä talousarvio/-suunnitelma ja aluehallituksen allekirjoittama tilinpäätös ja toimintakertomus.
2. Toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa käytetään tarkoituksenmukaisessa laajuudessa hyväksi hyvinvointialueen omasta toiminnasta laadittuja selvityksiä ja ulkopuolisten tahojen julkaisemia toimialaa koskevia selvityksiä ja vertailutietoja.
3. Lautakunnan jäsenet seuraavat hyvinvointialueen toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden päätöksentekoa ja toimintaa sovitun työnjaon mukaisesti. Salassa pidettävän aineiston nähtäväksi saamisesta tehdään tarvittaessa erilliset päätökset.
4. Lautakunta kuulee säännöllisin väliajoin ylintä johtoa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta ja muista ajankohtaisista asioista.
5. Lautakunta järjestää tarkastustapaamisia, joihin kutsutaan arvioitavan kohteen/yksikön vastuuviranhaltijoita, asiantuntijoita sekä yksikön/kohteen muuta henkilöstöä. Arviointikohteelta/yksiköltä pyydetään ennakoon keskeiset tiedot mm. toiminnasta ja taloudesta, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta.
6. Lautakunta tekee harkintansa mukaan tutustumiskäyntejä hyvinvointialueen laitoksiin/toimipisteisiin sekä kiinteistöihin.

Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, tilinpäätöksestä ja muista seurantaraporteista/tilastoista sekä johdon ja henkilöstön edustajien kuulemisissa saamansa tiedon lisäksi tarkastuslautakunta hankkii tietoa tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnan tuloksellisuudesta kuulemalla hyvinvointialueen, toimialojen johtoa ja vastuuhenkilöitä sekä muuta henkilöstöä. Eri yksikköjen kuulemiset toteutetaan alustavan suunnitelman mukaisesti.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tarkastuslautakunta KOULUTTAUTUMINEN

käsitelty kokouksessa 25.08.2022

Tarkastuslautakunnan jäsenten valmiuksia arviointityöhön tuetaan osallistamalla alan koulutuksiin ja seminaareihin. Osallistumisista tehdään erilliset päätökset talousarvion puitteissa. Lautakunnan jäsenten käyttöön hankitaan tarpeelliseksi katsottavaa alan kirjallisuutta ja muuta materiaalia siltä osin, kuin tieto ei ole jäsenten saatavissa yleisestä tietoverkosta.

Lautakunnan puheenjohtajat/jäsenet ja ulkoisen tarkastuksen yksikön arviointipäällikkö osallistuvat aktiivisesti tarkastuslautakuntien yhteisille neuvottelupäiville ja muuhun lautakuntien välisen tiedonvaihdon ja yhteistyön kehittämiseen.

TILINTARKASTUKSEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Tilintarkastaja antaa tarkastussuunnitelmansa ja työohjelmansa tiedoksi tarkastuslautakunnalle ja raportoi sovitulla tavalla työohjelman toteutumisesta sekä tilikauden aikaisista olennaisista tarkastushavainnoista.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toimikauden aikaiset suunnitelmat ja työohjelmat pyritään sovittamaan yhteen niin, että ne tukevat toisiaan. Tilintarkastajan lautakunnalle raportoimia tietoja ja tarkastushavainnoita lautakunta käyttää harkintansa mukaan hyväksi omassa arviointityössään.

Tilintarkastajan tarkastussuunnitelman ja vuotuisten työohjelmien käsittelyn yhteydessä tarkastuslautakunta arvioi tilintarkastukseen käytössä olevien resurssien riittävyyttä ja tekee tarvittaessa tätä koskevia esityksiä.

Hallintosäännön 13 luvun 99 §:n mukaan tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tarkastuslautakunnan kokouskutsu toimitetaan tilintarkastajalle tiedoksi. Tilintarkastajalla tai lautakunnan, määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

ARVIOINNIN PAINOPISTEET KAUDELLA 2022-2024

Tässä arviointisuunnitelmassa tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteet määritellään tilikausille 2022-2024. Hyvinvointialueen toiminta alkaa 1.1.2023, joka otetaan huomioon painopisteiden arvioinnissa.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tarkastuslautakunta

käsitelty kokouksessa 25.08.2022

Vuosien 2022-2024 arvioinnin painopisteet:

Arvioinnin painopisteet		Tilikausi			
Arviointialue	Sisältö	2022	2023	2024	
Hyvinvointialuetaso					
Kohti hyvinvointialuetta – ajankohtaiskatsaus uudistus ja tavoitteet	Hyvinvointialueen toiminnan valmistelun eteneminen	x			
Aluevaltuuston talousarviossa/-suunnitelmassa asettamien tavoitteiden toteutuminen Vuosi 2022 keskittyy talousarvion ja toiminnan valmistelujen arviointiin.	Aluevaltuuston hyvinvointialueelle talousarviossa/-suunnitelmassa asettamien sitovien ja ei-sitovien tavoitteiden toteutumisen arviointi. Arviointi tapahtuu ensisijaisesti aluehallituksen tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa esittämien tietojen perusteella.	X	X	X	
Talouden tasapaino ja mahdollinen alijäämän kattaminen	Lautakunta arvioi Lakiin hyvinvointialueesta (611/2021) perustuen talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelman riittävyttä ja realistisuutta sekä toimenpiteitä alijäämän kattamiseksi.	X	X	X	
Hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvointikertomus	Aluevaltuuston hyväksymän hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen. Arvioinnissa hyödynnetään hyvinvointikertomusta.	x	x	x	
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus ja järjestäytyminen hyvinvointialueella Voimassa olevan ohjeistuksen asettamien vaatimusten mukaisuus ja ajantasaisuus. (Seuraavalla kaudella)	x			
	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano organisaation eri tasoilla (selvitetään myös yksikkötapaamisten yhteydessä)		X	X	
	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisten havaintojen raportointi eri tasoilla ja tilinpäätösinformaatio.		X	X	
VTV:n antamat arviot hyvinvointialueiden toiminnasta ja taloudesta	Tarkastuslautakunnan on huomioitava VTV:n antamat arviot hyvinvointialueiden toiminnasta ja taloudesta.	x	x	x	
Strategian valmisteluprosessi	Hyvinvointialueen strategian valmistelu ja seuranta	x			
Investoinnit ja hankinnat					
	Siirtyvät kiinteistöt	x			

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tarkastuslautakunta

käsitelty kokouksessa 25.08.2022

	Investointihankkeet	x	x		
	Hankintamenettelyt ja tilauskäytännöt sekä muut hankintapalvelut.			X	
Omistajaohjaus, konserni-johtaminen, konsernivalvonta	Omistajaohjauksen, konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan tavoitteet, ohjeistus ja toimeenpano.		X		
	Keskeisten konserniyhteisöjen toimintaan tutustuminen - toimitusjohtajien tapaamiset.	X	X	X	
Henkilöstövoimavarat ja niiden johtaminen	Henkilöstövoimavarojen johtaminen ja resurssien tehokas ja tulokellinen käyttö. Työtyytyväisyys ja työhyvinvointi.		x	x	
	Henkilöstön siirtymisen valmistelu.	X			
Tietojärjestelmät ja tiedonkulku	Viestintä ja tiedonkulku - sekä ulkoinen että sisäinen.			x	
	Tietojärjestelmien toimivuus ja niiden käytettävyys.		x		
	Yhteiskokoukset Kuopion kaupungin tarkastuslautakunnan kanssa.	X + SHP	X	X	
Yhteistyö yhteistyöalueella	Yhteistyö ja työnjako Vuonna 2022 yhteistyön järjestäytyminen YTA-alueella	x		x	
Päätöksentekijöiden näkökulma	Hyvinvointialueen luottamushenkilöjohdon näkemykset strategisten tavoitteiden saavuttamisesta, asetettujen tavoitteiden toteutumisesta sekä johtamisjärjestelmälle.	x	x	x	
Sidonnaisuusilmoitusten valvonta	Sidonnaisuustietojen ilmoittamisen valvonta hyvinvointialueesta (611/2021) mukaisesti	X	X	X	
<u>Toimialataso</u>					
Aluevaltuuston hyvinvointialueen lautakuntien/toimialoille talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Aluevaltuustossa asetettujen sitovien (ja ei sitovien) tavoitteiden toteutumisen arviointi ensisijaisesti toimintakertomuksessa esitettyjen tietojen perusteella.		x	x	
	Hyvinvointialueen strategian jalkauttaminen organisaation eri tasoille (Arviointia tehdään kuulemisten yhteydessä)		x	x	

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tarkastuslautakunta

käsitelty kokouksessa 25.08.2022

	Tavoitteiden toteutumisen seuranta- ja raportointi: Tavoitepoikkeamiin reagointi ja niiden käsittely		x	x	
	Toiminnan tuloksellisuus (Taloudellisuus, tuottavuus, vaikuttavuus, työelämän laatu)		x	x	
	Toimialojen käyttämien ulkoistettujen palveluiden toimivuus		x	x	
Tutkimus, opetus	Tieteellisen tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan edistäminen ja rahoitus			x	
Yliopistollinen sairaala / erikoissairaanhoido				x	
<u>Yksikkötaso</u>					
Perhe- ja vammais- palvelujen lautakunta	määritetään toiminnan alkaessa				
Yleispalveluiden lautakunta	määritetään toiminnan alkaessa				
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	määritetään toiminnan alkaessa				
Kokonaisturvallisuus lautakunta	määritetään toiminnan alkaessa				
Omistajaohjaus- ja valvonta- jaosto	määritetään toiminnan alkaessa				
Strategia- ja tulevaisuusjaosto	määritetään toiminnan alkaessa				
Asiakaskokemusjaosto	määritetään toiminnan alkaessa				